

Aan de raad van de gemeente De Bilt
Postbus 300
3720 AH Bilthoven

DATUM	18 december 2019	TEAM	BIN / IBT Financieel Toezicht
NUMMER	820175CC	REFERENTIE	J.H. de Reuver
UW MAIL VAN	13 november 2019	DOORKIESNUMMER	06 – 527 695 29
UW NUMMER		E-MAILADRES	Jan.de.Reuver@provincie-Utrecht.nl
BIJLAGE	geen	ONDERWERP	Beoordeling begroting 2020

Geachte raad,

U heeft ons in het kader van het financieel toezicht de jaarrekening 2018, begroting 2020 en meerjarenraming 2021 – 2023 toegezonden. Aan de hand van de ingezonden begroting beoordelen wij de financiële positie van uw gemeente. Dit oordeel is belangrijk voor ons besluit over de in te stellen toezichtvorm voor komend begrotingsjaar: repressief toezicht of preventief toezicht.

Doel van het toezicht

Het doel van het interbestuurlijk toezicht (IBT) is het waarborgen van de kwaliteit van het openbaar bestuur en ervoor te zorgen dat burgers erop kunnen blijven vertrouwen dat de overheid haar taken goed uitvoert. Financieel toezicht is één van de domeinen binnen het IBT en draagt bij aan een financieel gezonde huishouding van uw gemeente. Repressief toezicht is het uitgangspunt. Dit houdt in dat u uw begroting direct kunt uitvoeren. Wij hoeven uw begroting en de begrotingswijzigingen niet vooraf goed te keuren.

Toetsingscriteria

Ons oordeel baseren wij op de kaders en criteria genoemd in:

1. de Gemeentewet (artikel 203);
2. de Algemene Wet Bestuursrecht (titel 10:2);
3. het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
4. het gemeenschappelijk financieel toezichtkader GTK 2020 (gemeenten), van 9 april 2019;
5. onze begrotingsrichtlijnen en toetsingsaspecten (onze brief van 16 april 2019).

Bevindingen en beoordeling

Wij hebben de begroting 2020 en de jaarrekening 2018 van uw gemeente tijdig ontvangen en beoordeeld op structureel en reëel begrotingsevenwicht. Dit betekent dat wij onderzoeken of de structurele baten ieder jaar de structurele lasten dekken en of de ramingen realistisch zijn. In het geval de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, dan moet aannemelijk zijn dat dit evenwicht uiterlijk in het laatste jaar van de meerjarenraming tot stand wordt gebracht. Naar aanleiding van ons onderzoek komen wij tot de volgende beoordeling.

*Toezichtregime beoordeling 2020: **Repressief toezicht***

Uw programmabegroting is in 2020 weliswaar financieel niet in evenwicht, maar dit evenwicht wordt in de meerjarenraming hersteld. Vanaf 2023 is uw begroting structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat de structurele baten voldoende zijn om de structurele lasten te dekken. Hiermee is voldaan aan de wettelijke bepalingen om voor repressief toezicht in aanmerking te komen. U kunt uw begroting direct uitvoeren. Onze goedkeuring is niet nodig.

Wel verzoeken wij u om ons:

- de begrotingswijzigingen binnen twee weken na vaststelling toe te sturen;
- de documenten uit de budgetcyclus toe te sturen, zoals de kadernota en de voor- en najaarsrapportage.

Op basis van deze stukken zijn wij vanuit onze rol als toezichthouder in staat de ontwikkelingen rond de financiën van uw gemeente te blijven volgen.

Behoud financieel evenwicht

Wij beoordelen het meerjarig financieel perspectief van uw gemeente als zorgelijk. Dit mede gelet op de niet positieve uitkomsten van de jaarrekening van de afgelopen jaren.

Het structureel en reëel begrotingsevenwicht wordt alleen in het laatste jaar gerealiseerd door een pakket van ombuigingen en taakstellingen (€ 2,7 miljoen). De zorgen over uw financiële positie worden versterkt als we de financiële kengetallen in samenhang bezien. De solvabiliteitsratio is in de afgelopen decennia gestaag afgenomen. Deze ratio stijgt door de maatregelen licht, maar blijft zorgelijk. Op zichzelf hoeft dit geen probleem te zijn, zolang het eigen vermogen voldoende weerstandscapaciteit biedt om de risico's af te dekken en uw gemeente in staat blijft structurele lasten met structurele baten te dekken. Overigens hebben wij in vorige toezicht brieven al onze zorgen geuit over de hoogte van uw weerstandscapaciteit.

Door significante ombuigingen nu en de afgelopen jaren zijn stappen gezet, maar dan moeten de ingezette maatregelen wel worden gerealiseerd. De uitdaging voor uw gemeente is om voor de begroting 2021 zowel het begrotingsjaar als de meerjarenbegroting structureel en reëel dekkend te maken. Naar ons oordeel zal de gemeente dit niet kunnen realiseren zonder dat aanvullende inkomsten worden gegenereerd of uitgaven definitief worden geschrapt.

Nieuw toezichtkader GTK 2020

De praktijk van het financieel toezicht wordt meer en meer gekenmerkt door een risicogerichte aanpak en een daarop afgestemde proportionele inzet van de toezichthouders. Dit is voor de gezamenlijke toezichthouders aanleiding geweest om een nieuw toezichtkader; het *Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader, GTK 2020 Gemeenten* vast te stellen. Over dit kader hebben wij u eerder dit jaar geïnformeerd (onze brief van 16 april 2019 met als kenmerk 81EA6300).

Nieuw ten opzichte van voorgaande jaren is, dat wij ons oordeel over het structurele en reële begrotingsevenwicht vormen met behulp van de in dit GTK 2020 opgenomen kaders en begrippen, waaronder de toetspuntenlijst. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij u korthedshalve naar Hoofdstuk 7 van het GTK 2020.

De toetsing van uw begroting en meerjarenraming aan dit kader geeft aanleiding tot de volgende aandachts- en verbeterpunten:

Aandachtspunten

- Algemene uitkering uit het gemeentefonds.
De raming van de algemene uitkering uit het gemeentefonds wordt tenminste geraamd op basis van de mei-/junicirculaire met de daarin opgenomen uitkeringsfactoren. U hebt de vrijheid om de septembercirculaire in de ramingen te verwerken. Wij verwachten wel dat de keuze welke circulaire wordt verwerkt, gebaseerd is op consistent beleid. Dit betekent voor uw gemeente dat voor het berekenen van de algemene uitkering in de begroting 2021 ook gebruik zal worden gemaakt van de septembercirculaire.

- **Realiteit van de ramingen ombuigingen en taakstellingen.**
Ombuigingen en taakstellingen worden beoordeeld op hardheid en haalbaarheid. Dit betekent dat beoordeeld wordt of uw bezuinigingen en taakstellingen concreet onderbouwd zijn en op programmaniveau zijn ingevuld.
Voor de jaren 2020 tot en met 2023 heeft u besloten tot een aantal aanvullende dekkingsmaatregelen. Deze ombuigingen en/of taakstellingen hebben wij beoordeeld op hardheid en haalbaarheid. Hierbij hebben we vastgesteld dat uw bezuinigingen en taakstellingen concreet en op programmaniveau zijn ingevuld.
Ook is gekeken naar de onderbouwing van de ramingen. Zowel de hardheid en haalbaarheid als de onderbouwing hebben wij voor het merendeel als voldoende beoordeeld. Alleen de taakstelling maatschappelijke business case uitbesteding buitendienst en optimaliseren gebruik lichtruim voldoen niet aan deze criteria en zijn daarom aangepast op het begrotingsaldo.
- **Sociaal Domein.**
De stelposten Sociaal Domein beoordelen wij op dit moment als risicovol. In dat kader constateren wij dat de nadelige effecten van het sociaal domein een impact hebben op de financiële positie van gemeenten. Vanuit financieel oogpunt hebt u ervoor gekozen gebruik te maken van de mogelijkheid tot het opnemen van een stelpost "Uitkomst onderzoek jeugdzorg" voor de jaren 2022 en 2023. Het betreft voornamelijk een fictief bedrag op basis van een toezegging van het Rijk om te onderzoeken of er extra structurele middelen voor de jeugdzorg vrij gemaakt kunnen worden. Wij conformeren ons aan de landelijk gemaakte afspraken hierover. Conform de afspraken hebt u deze stelpost benoemd als risico in de risicoparagraaf.
- **Sluitende (meerjaren)begroting/opschuivend perspectief.**
Wij attenderen u erop dat wij het niet acceptabel achten als ieder jaar opnieuw een meerjarenraming wordt opgesteld waarbij uitsluitend in het laatste jaar weer financieel evenwicht is. Dit zogenaamd opschuivend sluitend meerjarenperspectief tast de financiële soliditeit van uw gemeente aan. Er moet namelijk sprake zijn van een perspectief waarbij het sluitend zijn van de begroting telkens een jaar dichterbij komt. Met als uiteindelijk resultaat dat een sluitende begroting voor het komende jaar en een sluitende meerjarenraming voor de opvolgende periode van drie jaar wordt bereikt. Voor uw gemeente betekent dit dat u bij de vaststelling van de begroting 2021 structureel en reëel sluitende jaarschijven moet presenteren vanaf 2021. Indien dit niet het geval is, wordt niet voldaan aan de criteria voor repressief toezicht en zullen door u maatregelen getroffen moeten worden om preventief toezicht te voorkomen.

Vervolg

Wij verwachten zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk vóór 1 mei 2020 een reactie van u. Daarin dient u in ieder geval concreet aan te geven hoe u met de aandachts- en verbeterpunten aan de slag gaat. Het is uw verantwoordelijkheid om (een pakket van) maatregelen te treffen om het structureel en reëel evenwicht te herstellen en te behouden. Daarnaast ontvangt uw wethouder financiën in het eerste kwartaal van 2020 een uitnodiging van ons om in een gesprek met de gedeputeerde financieel toezicht een toelichting te geven op de actuele financiële situatie van de gemeente. Dit als opmaat voor onze monitoring hoe de gemeente aan de slag gaat met de gesignaleerde aandachts- en verbeterpunten.

Tot slot

Indien u een uitgebreidere toelichting wenst op onze bevindingen, of andere vragen heeft over de financiële positie van uw gemeente aarzel dan niet contact met ons op te nemen. Uw griffier kan hiervoor genoemde contactpersoon benaderen.

Een afschrift van onze brief zenden wij – ter kennisgeving – naar uw college van burgemeester en wethouders.

Naast het financieel toezicht toetsen wij in het kader van het interbestuurlijke toezicht (IBT) ook uw taakuitvoering op de terreinen omgevingsrecht, vergunninghouders en informatie- en archiefbeheer. Deze

werkvelden kennen een ander beoordelingsritme. Onze toezichtbrieven hierover ontvangt u op een ander tijdstip.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de interactieve IBT-kaart. Zie daarvoor www.provincie-utrecht/interbestuurlijktoezicht. Deze brief wordt vanaf 1 maart 2020 ook toegankelijk via deze kaart.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

R.C.L. (Robert) Strijk
Gedeputeerde Economie, Financiën, Europa

Belanghebbenden kunnen op grond van de Algemene wet bestuursrecht binnen 6 weken na de datum van verzending of uitreiking van dit besluit daartegen bezwaar maken door het indienen van een gemotiveerd bezwaarschrift. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan:

Gedeputeerde Staten van Utrecht, t.a.v. de secretaris van de AWB-Adviescommissie bezwaarschriften van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Indien bezwaar is gemaakt kan ook om een voorlopige voorziening worden gevraagd, als er tijdelijke maatregelen nodig zijn waarmee niet tot de beslissing op het bezwaarschrift kan worden gewacht. Het verzoek moet worden gedaan bij de Voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht. Bij het verzoek om voorlopige voorziening moet een kopie van het bezwaarschrift worden gevoegd. Hiervoor is griffierecht verschuldigd.